

Valtiovarainvaliokunnan mietintö 10/1995 vp

Hallituksen esitys laiksi tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunta on 19 päivänä syyskuuta 1995 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen esityksen n:o 66/1995 vp.

Valiokunta on käsitellyt tämän esityksen yhteydessä eduskunnan valiokuntaan 8 päivänä kesäkuuta 1995 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. Ihamäen ym. lakialoitteen n:o 10/1995 vp laiksi tupakkaverosta annetun lain muuttamisesta.

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa verojaostossa, joka on valmistellut mietinnön valiokuntaa varten, ovat olleet kuultavina ylitarkastaja Merja Sandell valtiovarainministeriöstä sekä neuvotteleva virkamies Olli Simonen ja ylilääkäri Heikki Korhonen sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Tupakkaverotus uudistettiin kuluvan vuoden alusta voimaan tulleella lailla tupakkaverosta (1470/94). Uuden lain sisältämät asialliset muutokset aikaisempaan verrattuna johtuivat pääasiassa Suomen liittymisestä Euroopan unionin jäseneksi, minkä vuoksi täällä saatettiin voimaan Euroopan yhteisön tupakkatuotteiden verotusta koskevat direktiivit.

Hallitus ehdottaa, että osana verotuksen perusrakenteen korjaamista, jonka päämääränä on vähentää vaihteittain ansiotulojen verotusta ja siirtää verotuksen painopistettä välilliseen verotukseen, korotettaisiin muun ohella tupakkatuotteiden veroja.

Savukkeiden veronkorotus ehdotetaan kohdistuvaksi kokonaan yksikköveroon, jota ehdotetaan korotettavaksi 75 markasta 90 markkaan 1 000 kappaleelta. Muutos lisäisi kysytimmän hintaluokan savukkeiden valmisteverorasitusta nykyisestä 57,5 prosentista lähelle 59 prosenttia.

Markkinoille on tullut ja on todennäköisesti tulossa lisää myös halpahintaista savuketupakkaa, minkä johdosta hallitus ehdottaa, että veron korotus kohdistuisi arvoperusteisen veron korotuksen sijasta tupakan määrään. Piipputupakan

ja savuketupakan vero ehdotetaan korotettavaksi siten, että sille määrättäisiin arvonveron lisäksi veroa 12 markkaa kilolta. Savukepaperin veroa ehdotetaan korotettavaksi 57 prosentista 60 prosenttiin. Sikarien vero ehdotetaan korotettavaksi 20 prosentista 22 prosenttiin vähittäismyyntihinastasta. Muut tupakkatuotteet eli lähinnä nuuska ja purutupakka sekä myös raakatupakka silloin, kun se myydään vähittäiskaupassa suoraan kulluttajille, ehdotetaan saatettavaksi tupakkaveron piiriin.

Lakialoitteeseen n:o 10/1995 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan tupakkaverosta annettuun lakiin tehtäisiin useita muutoksia, joiden keskeisenä päämääränä on korostaa tupakkaveron merkitystä haittaverona.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hyväksymistä.

Tupakkaveron, joka koostuu arvo-osuusverosta ja yksikköverosta, on ollut ensisijaisesti fiskaalinen vero ja toissijaisesti terveyspoliittinen vero. Suomalainen tupakkaveron on ollut tähän asti arvo-osuuspainotteinen, mutta käsiteltävänä olevan lakiehdotuksen myötä ollaan siirtymässä yksikköveron suuntaan. Valiokunta pitää tätä kehitystä terveyspoliittisesti oikeasuuntaisena. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan suomalaiset nuoret tupakoivat eniten Euroopassa. Tupakkatuotteiden hintakehitys on 1990-luvulla ollut nuorten tupakoinnin ennaltaehkäisemisen kannalta erittäin kielteinen, koska ns. halpasavukkeiden reaalihintana on ollut erittäin alhaisella tasolla. Valiokunnan käsityksen mukaan tupakkaverotusta tulee jatkossa vielä enemmän kehittää nyt ehdotettuun suuntaan siten, että terveyspoliittiset näkökohdat otetaan entistä enemmän huomioon ja pyritään siten vaikuttamaan erityisesti nuorison tupakoinnin määrään.

Käsittelmänsä aloitteen suhteen valiokunta on asettanut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

että lakialoitteeseen n:o 10/1995 vp sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 1995

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Pekkarinen, jäsenet Ala-Nissilä, U. Anttila, Apukka, Kallis, Nyby, Puisto, Rajamäki, Rauramo, Saario, Sasi,

Savela, Tykkyläinen ja Vihriälä sekä varajäsenet Ihmäki, P. Leppänen, Lindqvist, M. Pietikäinen, Rask ja Saarinen.
